

URBAN CONCRETE

KAUPUNKILAISEN KAIPUU LUONTOON

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoiluinstituutti

MUOTOILUN KOULUTUSOHJELMA
Korumuotoilu

OPINNÄYTETYÖ AMK
Kevät 2018
Tuuli Niinivaara

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyöni käsittelee lyhyesti betonia materiaalina ja paneutuu pohtimaan urbanisaatiota megatrendinä. Pääasiallisesti työni käsittelee ihmisen sekä ympäristön välistä suhdetta omien kokemusten sekä eri tietolähteiden kautta.

Työskentelyprosessi linkittyy kirjalliseen osioon, sillä tekstissä käydään vahvasti pohdinnallista keskustelua eri aiheiden kanssa. Haluan tuoda esille sen, miten ihminen muokkaa omaa ympäristöään ajattelematta tai tiedostamatta, minkälaisia vaikutuksia sillä voi olla meihin. Näkökulmien avartaminen ja henkilökohtaisten kokemusten läpi käyminen tuo lopulliselle teokselle pohdinnallista syvyyttä, tarinallisuutta sekä sanoman.

Opinnäytetyöni tavoite on tuoda esille minkälaisia vaikutuksia luonnolla voi olla ihmisen hyvinvointiin tai onnellisuuteen. Tein koottavan korun viidestä eri teoksesta, jotka toimivat omina kokonaisuuksina yksinään sekä koottuna toisiinsa yhdessä. Lopullisten teosten tarkoitus on pistää vastakkaisasetteluun kaupunki ja luonto sekä ilmentää, miten ne kietoutuvat toisiinsa.

Avainsanat: *betoni, kaupungistuminen, megatrendi, ihminen, ympäristö, luonto, onnellisuus, korutaide*

ABSTRACT

My graduation project addresses the possibility of using concrete as a jewellery material and focuses on urbanization as a megatrend. My work also deals with the relationship between man and the environment, through my own experiences and various sources of information.

The working process is linked to the written part because the text takes a very deliberate discussion on different topics. I want to highlight how people modify their own environment without thinking about the effects that it may have on them. Expanding the perspectives and passing through first-hand experiences brings depth to the storyline and the message in the final work.

The aim of my graduation project is to show what effects nature can have on human well-being and happiness. The jewellery I made is five different pieces, which act as individual entities and can be assembled together into one bigger jewellery piece. The purpose of the final work is to put city and nature on opposite sides of the spectrum and express how they can intertwine with each other.

Keywords: *concrete, urbanization, megatrend, human, environment, nature, happiness, jewellery art*

SISÄLLYS

I JOHDANTO

II CONCRETE

Betoni materiaalina.....	10
Betoni omassa käytössä.....	11

III URBANISAATIO

Megatrendinä kaupungistuminen.....	14
Kaupungissa kaikki on lähellä.....	17

IV IHMINEN JA YMPÄRISTÖ

Ihmisen sidos luontoon.....	20
Onnellisuus luonnosta.....	21
Kaupunkilaisen kaipuu luontoon.....	22
Ihmisen muokkaama ympäristö.....	24

V URBAN CONCRETE

Työskentelyprosessi.....	28
Ideointi.....	30
Kokeiluja.....	34
Metsä I & II.....	36
Helsinki I & II.....	38
Lampi.....	40
Urban Concrete.....	42

VI VALMIIT TEOKSET

Metsä I & II.....	46
Lampi.....	52
Helsinki I & II.....	56
Urban Concrete.....	60

VII LOPUKSI

LÄHTEET

JOHDANTO

Näin alkuun haluan käydä lyhyesti läpi, millaista betoni on materiaalina ja kuinka paljon näemme sitä elinympäristössämme sekä tuoda esiin sen käytön hyviä puolia. Samalla kerron, miten olen itse tutustunut betoniin sekä miten olen kokeillut sitä koruissa.

Seuraavassa osiossa käsittelen kaupungistumista megatrendinä ja pohdin minkälaisia positiivisia tekijöitä kaupunki antaa ihmiselle. Sen siivittämänä päästään ihmisen ja ympäristön väliseen suhteeseen sekä tutustumaan siihen, minkälaisia sidoksia ihmisellä on luontoon. Etsin sen lisäksi vastauksia kysymykseen, voiko luonto vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin tai jopa onnellisuuteen.

Ihmisen kaipuu luontoon näkyy jokapäiväisessä arjessa ja monet suomalaiset kaipaavat luontoon tai sen läheisyyteen. Ympäristöä on muokattu ja edelleen muokataan urbaaniin suuntaan ja tutkin lopussa lähteiden kautta, onko esimerkiksi kaupunkipuistossa kävelyllä samankaltaisia terveysvaikutuksia kuin metsässä kävelyllä. Työskentelyprosessi perustuu pitkälti lähteiden kautta syntyneisiin pohdintoihin. Materiaalikokeilujen ja luonnosten kautta esittelen lopulliset teokset lukijalle.

||

CON
CRETE

BETONI MATERIAALINA

Betoni valmistetaan luonnonmateriaaleista kiviaineksesta, sementistä sekä vesijohtovedestä. Tarvittaessa betoniin voi laittaa eri lisä- ja sidosaineita pakkasen ja suolan keston, valun helpottamiseen sekä eri värien saamiseen pigmenteillä. Betoni on monipuolinen materiaali, sillä sitä voidaan muotoilla minkälaisiksi muodoiksi vaan, joten luovuudella sen käyttöön ei ole rajoja. Sen lisäksi se on erittäin lujaa sekä säänkestävää ja samalla se tarjoaa pitkän elinkaaren alhaisilla huoltokustannuksilla. Betoni toimii erinomaisena eristeenä ja samalla se tasaa huonelämpötiloja sekä sisäilman kosteutta. (Betoniteollisuus ry. 2018.)

Betonin rakennusvaiheen hiilidioksidipäästöt ovat suuremmat kuin puulla, mutta se ottaa puun materiaalina kiinni sen käyttöiässä. Kierrätettävyys on betonin yksi hyvistä puolista vähäisen huollon ja hyvän energiatalouden ohella. Betoni on myös hyvin edullinen materiaali ja sen raaka-aineiden loppuun kuluttaminen ei ole uhka. Ympäristöystävällisyytensä vuoksi sen kiertotalous on toimiva, sillä sen

käyttöään päässä betonirakenteet kierrätetään yli 80% prosenttisesti. (Betoniteollisuus ry. 2018.)

Ihmisen ympäristössä on käytetty runsaasti betonia. Sitä käytetään enimmäkseen rakennusmateriaalina erilisten rakennusten runkorakenteissa ja sitä hyödynnetään silloissa, tunneleissa, tierakenteissa, aallonmurtajissa, laitureissa, lentokentissä sekä rautateissä. Valmisbetonia käytetään niin toimisto- ja liikerakennuksissa kuin asuinkerrostaloissakin. Rakentamisen lisäksi sitä voi nähdä sisustuksessa sekä taiteessa. (Betoniteollisuus ry. 2018.)

BETONI OMASSA KÄYTÖSSÄ

Olen itse käyttänyt betonia materiaalina muutamia vuosia ja olen aina käyttänyt valmisbetonia varmuuden vuoksi, vaikkakin betonin voi valmistaa itse. Aloitin ensimmäiset kokeilut tekemällä kynttilätuikkuja ja sen jälkeen olen ihastunut siihen materiaalina. Sisustustuotteista siirryin kokeilemaan, miten se mahdollisesti toimii korumateriaalina ja ensimmäiset testaukset tein valutekniikalla eli kiinnitin tekemiäni betoni kappaleita valupuuhun ja valoin hopean kipsimuottiin betonin ympärille. Niistä tuli lopulta mielestäni mielenkiintoisia, vaikkakin työstäminen valun jälkeen oli hidasta ja työlästä.

Olen enimmäkseen käyttänyt hopeaa opiskelujen aikana ja pidin siitä, miten betoni yhdistyy hopean kanssa. Tuntuu, että molemmat ovat materiaaleina hyvin lähellä toisiaan. Molemmat ovat yksinkertaisia, harmaan sävyisiä ja kylmiä. Niiden yhdistäminen tuntui luonnolliselta, joskin haasteelliselta. Valitsin nämä kaksi materiaalia opinäytetyöni materiaaleiksi kuvastamaan samalla urbanisaatiota, joka liittyy vahvasti lopullisen työni pohdintoihin.

Seuraavassa luvussa pääsemmekin käsittelemään kaupungistumista.

URBANI
SAATIO

MEGATRENDINÄ KAUPUNGISTUMINEN

KAUPUNGIN MÄÄRITELMÄ

Kaupungiksi kutsutaan ihmisasumisen, tuotannon, kaupan, rahoituksen, hallinnon, uskonnollisten laitosten ja koulutuksen sekä kulttuurin keskittymää (Koponen, Lanki, Sato & Kervinen 2016, 235).

John Naisbitt on amerikkalainen futuristi, joka lanseerasi 80-luvulla käsitteen megatrendit kirjassaan nimeltä *Megatrends 2000*. (Hiltunen 2012, 65.) Hän tuo kirjassaan hyvin esille megatrendin käsitteenä seuraavanlaisesti:

Megatrendit eivät vain tule ja mene ohi nopeasti. Nämä laajat yhteiskunnalliset, taloudelliset ja teknologiset muutokset muodostuvat hitaasti, mutta sitten kun ne tapahtuvat, ne vaikuttavat meihin jonkin aikaa – seitsemästä kymmeneen vuoteen tai pidempään. (Naisbitt & Aburdene, 1990, Hiltusen 2012, 65 mukaan.)

Megatrendeille on ominaista kuvailla nykyhetkeä ja muutosta. Ne ovat vah-

vasti läsnä ja niillä on voimakas vaikutus meihin eri elämäntilanteilla. Megatrendit ovat levinneet laajalle maantieteellisesti, mutta aina ne eivät ole täysin globaaleja. Pitkäkestoisuutensa vuoksi megatrendeistä voidaan tutkailla sitä, että kertovatko ne meille mahdollisesti jotain tulevaisuudesta. Megatrendit eivät kuitenkaan ole pysyvyiksi eli nekin saattavat muuttua sekä laantua ajan mittaan. Mielenkiintoisinta tulevaisuudessa ei ole megatrendin tai trendin pysyvyyden kestäminen vaan se, milloin se kääntyy tai vaimenee. (Hiltunen 2012, 65.)

Urbanisaatio luokitellaan yhdeksi tämän hetkiseksi megatrendeiksi ja se näkyy maailmanlaajuisesti. Moni muuttaa työpaikan ja parempien palveluiden takia sekä mahdollisesti paremman elämän perässä kaupunkiin. Maaseutu

tyhjenee joka puolella maailmaa ja enemmän kuin puolet koko maailman väestöstä asuu kaupungeissa. Seuraavan 20 vuoden aikana oletetaan, että jopa 2 miljardia ihmistä muuttaisi kaupunkiin. (Hiltunen 2012, 68.)

Määrät tuntuvat mielestäni huiailta ja pohdin, miten itse koen suomalaisena kaupungissa asumisen sekä mitä hyötyjä siitä saan. Kerron aiheesta lisää seuraavassa kappaleessa.

KUVA 2. Ystävysten jälleennäkeminen.

KAUPUNGISSA KAIKKI ON LÄHELLÄ

En ole koskaan ajatellut muuttavani pääkaupunkiseudun ulkopuolelle opiskelujen jälkeen. Koputan nyt varmuuden vuoksi puuta, mutta suurin syy tähän löytyy siitä, että kaupungissa asuvat suurin osa läheisistäni. Kaupungissa tuntee yhteenkuuluvuutta ja siellä voin olla sosiaalinen ihmisten kanssa. Kaupungissa voin pitää hauskaa, seurata monipuolista kulttuuria, käydä syvällisiä keskusteluja sekä nauttia hyvästä ruuasta tunnelmallisessa ravintolassa, olemalla näin osa sivistynyttä yhteiskuntaa. Ja mikä tärkeintä – tiedän, että lähikaupasta saan kaiken tarpeellisen, eikä valikoima ole rajoittunut. Koen, että kaupunki antaa mahdollisuuden menestyä omassa työssään sekä tilaisuuden asettaa päämäärätietoisia tavoitteita työuralleen. Asuminen kaupungissa mahdollistaa monia asioita, miksi kuitenkin koen, että haluan päästä luontoon kauas kaupungin hektisyydestä?

Psykologiassa on tiedetty jo pitkään, että urbanisaatio lisää pahimmillaan mielenterveysongelmien määrää. On kuitenkin ollut epävarmaa, mitkä

kaikki tekijät vaikuttavat tähän. Tuoreiden tutkimusten mukaan luonnossa käveleminen vähentää omiin negatiivisiin ajatuksiin keskittymistä ja samalla se vaikuttaa masennuksen syntyyn liittyvän aivoalueen toimintaan. Kaupungissa kävelyyn verrattuna vaikutus oli selvä. Lisäksi on todettu, että metsässä oleskelu tehostaa ihmisen immuunijärjestelmän toimintaa ja lisää syöpää vastustavien proteiinien aktiivisuutta. (Matsson, 2016.)

KUVA 3.

IV

IHMISEN SIDOS LUONTOON

Ihmiskunnalla on vahva yhteys ympäristöön ja luonto on ollut aina meille elintärkeä. Ihmiskunnan ekologisia sidoksia ei ole vähentänyt tekninen kehitys, vaan päinvastoin se on kasvattanut niitä. Ympäristöstä hyödynnetään yhä uusia tuotteita ja sieltä ammennetaan kaikkea mahdollista polttoaineista sekä teollisuusraaka-aineista eliökunnan geneihin. Samalla suuri kirjo jätteitä ja päästöjä päästetään ympäristöön. Ihmiskunta saa päivittäin ekosysteemistä useita peruspalveluja sekä henkistä hyvinvointia. Ymmärrys tästä antaa luonnolle uusia merkityksiä. Ihmiskunta on pohjimmiltaan aina ymmärtänyt sidoksensa luontoon ja havainnut, ettei oman olemassaolonsa perustaa kannattaisi tuhota. (Niemelä, Furman, Halkka, Hallanaro & Sorvari 2011, 66-67.)

Nykyään puhutaankin paljon siitä, miten luonto vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin. Mediassa usein sanotaan, että se tasaa sykettä, mikä on mitattavissa esimerkiksi verenpaineen laskuna. Koen itse, että luonto rauhoittaa mieltä ja luonnossa liikkuminen tai sen näkeminen tuottaa mielihyvää ja helpottaa stressiä

sekä ahdistusta. Amerikkalainen tietokirjailija ja toimittaja Florence Williams tutkii kirjassaan Metsän parantava voima (2017), kuinka eri puolilta maailmaa tehdyt tutkimukset osoittavat, että luonnossa ulkoilu edesauttaa oppimista, ajattelua, muistia, tarkkaavaisuutta, luovuutta sekä ongelmanratkaisukykyä.

Uskon, että luonnossa ihminen pääsee irti arjen kiireistä ja siellä voi olla täysin oma itsensä. Silloin, kun olen yhteydessä luonnon kanssa, niin kukaan ei vaadi minulta mitään ja saan olla suhteellisen kaukana rauhassa kaupungin hälinästä. Kaikki aistit herkistyvät silloin, kun tunnen tuulen puhaltavan meren tuoksua kasvoilleni ja samaan aikaan silmät lepäävät harhailien kiinnostavassa, mutta ei liian mielenkiintoisessa maisemassa. Mieli lepää, kun ei tarvitse olla liian tarkkaavainen vaan aivot ohjautuvat johonkin minulle tietämättömään tyhjältä tuntuvaan tilaan.

Ylhäällä oleva panoraamakuva on otettu koiralenkiltä Vantaanjoella.

ONNELLISUUS LUONNOSTA

Kukapa ei tavoittelisi elämässään onnellisuutta. Mitä se merkitsee meille ja tuoko kaupunki ympäristönä meille onnellisuutta vai saavutamme onnellisuuden luonnossa? Mitä asioita onnellisuus ylipäänsä sitten tarkoittaa?

Aristoteles oli kreikkalainen filosofi ja tiedemies, joka opetti, että ihmisen korkein tavoite on onnellisuus. Aristoteleen näkemyksen mukaan onni ei ole hetken huumaa, mielihyvää tai nautintoa. Jokainen meistä kokee elämänsä aikana ilon hetkiä, surua ja menestystä sekä vastoinkäymisiä. Onnellinen elämä sisältää sopivasti ja riittävästi positiivisia kokemuksia sekä elämyksiä. Ihminen saattaa kuitenkin olla onnellisimmillaan silloin, kun hän ei sitä itse edes huomaa. Esimerkiksi silloin, kun hän tekee intensiivisesti jotain itselleen merkityksellistä. Myöskään rikkaus tai kunnia eivät tuo onnellisuutta. Itsensä takia ei kannata tavoitella rahaa tai vaurautta, sillä ne ovat enintään välineitä elämän hallinnassa. Länsimainen kulutusyhteiskunta etsii onnea rahalla ostettavista tavaroista ja Aristoteles olisi nähnyt tämän harhakuvana. Hänen mu-

kaansa ihminen asettaa itse vaatimukset sille, minkä kokee hyveelliseksi ja onnelliseksi elämäksi. (Niemelä ym. 2011, 77.)

Usean tutkimuksen mukaan suomalaiset ovat onnellista kansaa. Tätä on tutkittu esimerkiksi elämisen laadun, elämän pituuden sekä luonnonvarojen kulutuksen mukaan, mutta miten luonto vaikuttaa ihmisten onnellisuuteen? Uskon ainakin itse, että tämä yhteys näkyy tärkeänä ajankohtaisena asiana Suomessa. Kaupungistuminen kohdistuu suomalaisiin, mutta silti kesämökkeily, puutarhan hoito ja muu luonnossa virkistyminen kuuluvat osaksi elämäntapojamme. Vuonna 2007 tehdyn tutkimuksen mukaan töiden tai vapaa-ajan aikana vietetyt hetket viheralueilla kaupungissa tai luonnossa maalla vaikuttivat ihmisten mielialaan positiivisesti. Ihmiset olivat energisempiä, innokkaampia sekä keskittyneempiä. Kaupungin ulkopuolisilla luontokohdeilla oleskelu taas vähensi negatiivisia tunteita kuten ärtyneisyyttä, väsymystä, stressiä ja ahdistusta. (Niemelä ym. 2011, 78-82.)

KAUPUNKILAISEN KAIPUU LUONTOON

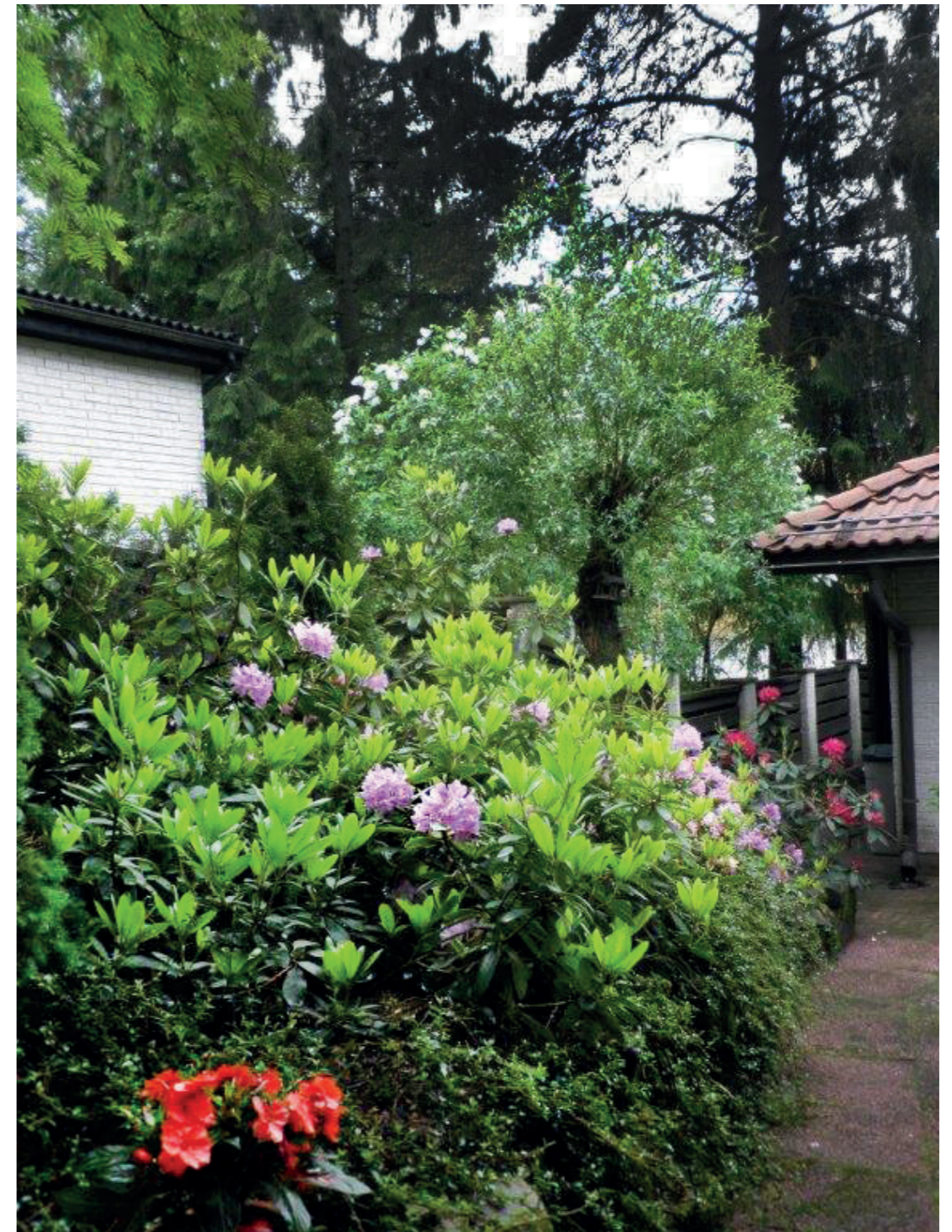
Suurimmalla osalla suomalaisista mieluisin paikka löytyy luonnosta. Paikka on yleensä sellainen, minkä henkilö kokee turvalliseksi ja se osallistuu arjen stressin ja tunteiden hallintaan. Mielipaikka luo vahvan tunnesidoksen ja se voi olla metsäpolku, parveke, kukkapenkki tai jopa kotisohva. Useimmiten ihminen hakeutuu paikkoihin, jotka muistuttavat omien positiivisten kokemusten tyyssijaa. Mielipaikka luonnossa voi muistuttaa lapsuuden metsiä tai järviä. (Pennanen 2018.)

Olen itse asunut Helsingissä syntymästä yli kahdenkymmenen vuoden ikään asti eli toisin sanoen melkein koko ikäni. Silti ihanimmat lapsuuden muistot liittyvät luonnossa leikkityihin seikkailuihin, joissa vain mielikuvitus oli rajana. En ole koskaan asunut ihan Helsingin keskustassa vaan vietin koko lapsuuden samaisessa paritalossa. Onneksi asuimme Keskuspuiston vieressä, jossa tuli juostua ympäriinsä metsässä. Äitini on pitänyt huolta kodin takapihan puutarhasta ja se on ollut yksi mieluisimmista leikkipaikoista. Tosin harmistukseksi nykyään kaikki puut on

kaadettu aidan takaa ja tilalle on rakennettu omakotitaloja ja kerrostaloja viereen ja oman pihan rauha ei ole enää entisensä. Onkin mielenkiintoista huomata, miten vahvan tunnesidoksen oma lempipaikka voi luoda ja miten muutokseen sopeutuu.

Vietimme lapsuudessani monet lomamatkat perheen kanssa mökillä niin talvella kuin kesällä. Muistan jännittävät seikkailut, kun etsimme ja jäljitimme eläinten jälkiä ja marjastimme, sienestimme, kalastimme sekä uimme aina, kun oli mahdollista. Nyt aikuisemmalla iällä olen usein kaivannut luontoon tai sen läheisyyteen. Mökkeily saunomisen kera on aina ihanaa. Kaupungissa asumisessa on myös etunsa, mutta rakastan sitä, kun pääsen mökille rentoutumaan luonnon ympäröimäksi.

*Kuva oikealla on
lapsuudenkodin puutarhasta.*

IHMISEN MUOKKAAMA YMPÄRISTÖ

Ihmiskunta on valloittanut koko maan ja samalla eliölajeja on hävinnyt kiihtyvästi viimeisen sadan vuoden aikana (Niemelä 2011, 246-247). Kaupungistumisen myötä ihminen on muokannut ympäristöään urbaaniin suuntaan samalla kaivaten luontoa ympärilleen. Puistot ovat hyvä esimerkki muistuttamaan meille luonnon olemassaolosta. Olen itse huomannut, että kaupungeissa näkee enimmäkseen lehtipuita.

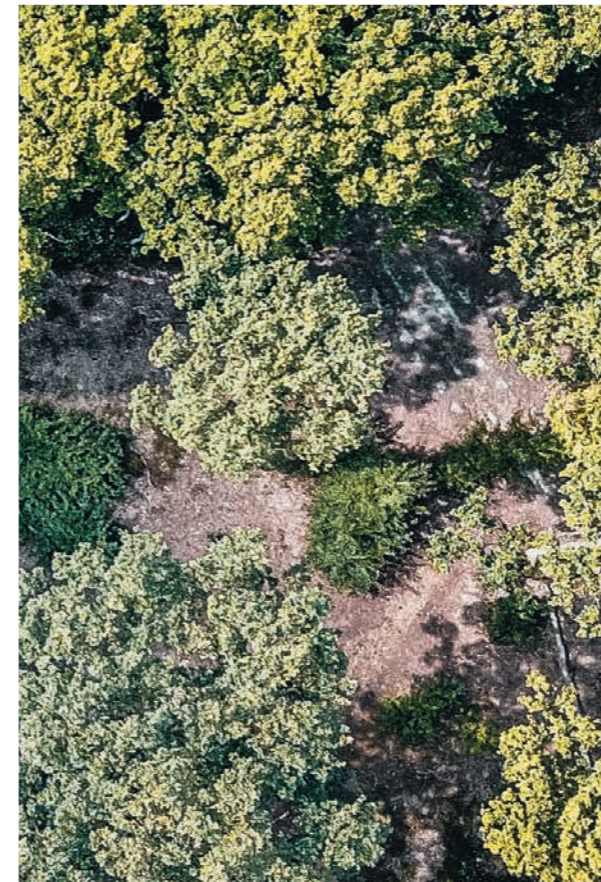
Kaupunkimetsä altistuu usein erilaisille muutoksille. Hakkuun ja rai-vauksen lisäksi kaupunkimetsän lajisto sekä rakenne muuttuvat hiljakseen. Ihminen kuluttaa osaltaan metsää kul-kemisellaan ja samalla kulutusta kes-tävät lajit yleistyvät. Metsämaata rehe-vöittävät kaupungin istutukset, koirien jätökset ja ilmasta tuleva typpilaskeuma sekä vääränlainen puutarhajätteiden hoito. Jotkin lajit suosivat kaupunkien leudompaa ilmastoa. (Niemelä ym. 2011, 267). Miten tämä näkyy tulevai-suudessa vai näkyykö se ollenkaan? Ihmiskunta muokkaa elinympäristöään ja tekee jatkuvasti valintoja voidakseen

paremmin. Pohdin tuottavatko ihmis-ten muokkaamat puistot samankaltaista mielihyvää kuin metsässä liikkuminen?

Japanissa hyvinvointitiede on tehnyt tutkimuksia pitkään ympäris-tön vaikutuksista ihmisen aivoihin ja fysiologiaan. Metsälääketieteen seuran puheenjohtaja ja immunologi Qing Li on tutkinut, miten kaupunkipuistossa ja metsässä kävely vaikuttavat ihmisen mielialoihin, stressiin sekä immuunijär-jestelmään. Hänen tutkimuskohteena ovat olleet luonnolliset tappajasolut eli NK-solut. Nämä niin kutsutut NK-solut suojaavat ihmisiä taudinaiheuttajilta ja niitä voidaan mitata samalla tavalla luot-tavasti laboratoriossa kuin kortisolia ja hemoglobiinia. Tiedetään, että stres-si, ikääntyminen, hyönteismyrkyt sekä muut tekijät voivat vähentää näiden solujen tasoja tilapäisesti, mutta Liitä kiinnostikin, voisiko luonto lisätä niitä. Varsinkin, jos se kerran voisi vähentää stressiä. Jos näin olisi, niin pystyttäisiin-kö siten torjumaan infektioita ja syöpiä? (Williams 2017, 33-44).

Vaikutukset kaupunkipuistois-sa ja metsissä eivät olleet täysin samat

ja syyksi hän epäili, että puut voisivat haihduttaa aromaattisia aineita. Toisin mainiten niiden miellyttävät tuoksut li-säisivät ihmisten NK-soluja. Näin ollen tutkimusten mukaan puistoissa puista erittyvä öljy ylettyy vain puiden yläpuo-elle, eikä se vaikuttaisi ihmiseen yhtä voimakkaasti kuin metsässä kävely. Tai ainakin immuunijärjestelmän tehostu-minen kesti vähemmän aikaa. (Williams 2017, 42-43).

Ihminen on muokannut ja edelleen

muokkaa ympäristöään urbaaniin suun-taan. Vaikka tutkimustulokset aivojen ja luonnon välisistä yhteyksistä ovat olleet lupaavia, niin sitä on pidetty pehmeän tieteen tutkimusaiheena. Eikä sellai-nen ole sopinut nykylääketieteeseen, jota lääkeyritykset ovat rahoittaneet. Huonekasvit ja puutarhanäkymät eivät ole tuoneet voittoa kyseisille yrityksille. (Williams 2017, 41).

Koen, että monet haluavat oman pihan, näkymän merelle tai muuten rau-hallisen ikkunamaiseman. Suurin osa suomalaisista haaveilee omasta kesämö-kistä, johon pääsisi karkuun kaupungin vilskettä. Harva myöskään haluaa asua kerrostalossa ensimmäisessä kerrokses-sa, josta katujen hälinä seuraa suoraan sisälle päästessäsi työpäivän jälkeen koti-in rentoutumaan. Mitä jos tämä kaik-ki muuttuisi vihreämpään suuntaan ja voisimme asua urbaanissa ympäristössä sekä katsoa hetkeksi työpaikan ikkunas-ta ulos rentoutuen. Voisit jopa päästä päivittäin haukkaaman happea lähi-puistoon tai sitten sisätilat muistuttaisi-vat sinua luonnosta. Haluaisin toiveik-kaana nähdä kaupungit vihreämpinä ja konkreettisesti kokea tämän mahdolli-sen muutoksen. Haluaisitko sinä tuntea yhteyden luontoon sekä urbaanissa ympäristössä että arkipäiväisessä elämässä? Kokisitko, että se toisi lisäarvoa elämäsi ja voisit tuntea sen myötä onnellisuutta?

V

URBAN
CONCRETE

TYÖSKENTELYPROSESSI

Korun tekeminen on itselleni pitkä ja työläs prosessi, jossa pohdin jokaista tekemääni valintaa muotokielessä. Jokainen suunnittelemani koru kasvaa ja kehittyy, jonka jälkeen päästän sen maailmalle nähtäväksi. Tavoitteenani on saada ihmiset havahtumaan sekä pysähtymään hetkeksi – näkemään jotain erilaista sekä kaunista.

Itse arvostan koruissa laadukasta jälkeä ja viimeisteltyä muotoilua. Pidän yksinkertaisista muodoista, sekä siitä, että koruissa on jokin erikoinen ajatus tai idea taustalla. Haluan, että koru puhuttelee kantaansa tai sitä kohtaavia ihmisiä. Haluan myöskin erottua ja tuoda jotain uutta muotoiluun. Varsinkin erilaiset tekstuurit kiehtovat minua ja pyrin ikuistamaan näkemäni maailman tai kokemamme tapahtumat eri elämäntilanteissa korun muodossa.

Urban Concrete-teosten tekeminen lähti käyntiin vapaasti ideoimalla. Materiaali kokeilut tuntuivat minulle luonnolliselta menetelmältä tutustua betonimassaan, joten tein useita kokeilukappaleita. Halusin testata betonin kestävyyttä ja halusin myös tietää, miten saisin betonista kevyempää. Seuraavissa osioissa käyn tarkemmin läpi ideointia ja materiaali kokeiluja. Kokeilujen jälkeen käyn läpi jokaisen teoksen työvaiheet. Lampi-teoksessa kerron enemmän taustoja, miksi halusin sen mukaan kokonaisuuteen. Prosessien lopussa luonnehdin koottavan korun tarkoituksia.

IDEOINTI

deointi opinnäytetyöhön lähti käyntiin, kun käsitelimme Susanna Björklundin Tulevaisuuden tutkimus kurssilla urbanisaatiota ja sen mahdollisia vaikutuksia tulevaisuudessa. Minua alkoi heti kiinnostamaan aihe enemmän ja päätin, että se olisi hyvä teema minulle käsiteltäväksi. Luonto on yleensä inspiraation lähteenäni ja ajattelin, että voisin haastaa itseni yhdistämään nämä kaksi erilaista aihetta toisiinsa. Ideoin yleensä kirjoittamalla Post-it lapuille ajatuksia sekä sanoja, jotka kuvaavat käsittelemääni teemaa. Miellän kaupungin geometriseksi, virtaviivaiseksi, kylmäksi, harmaaksi ja kiireiseksi. Luontoa kuvailisin lempeäksi, orgaaniseksi, lämpimäksi, vehreäksi ja rauhalliseksi. Toisin sanoen nämä kaksi ovat täysin vastakohtia toisilleen ja mietin, että saanko millään niitä sopimaan yhteen?

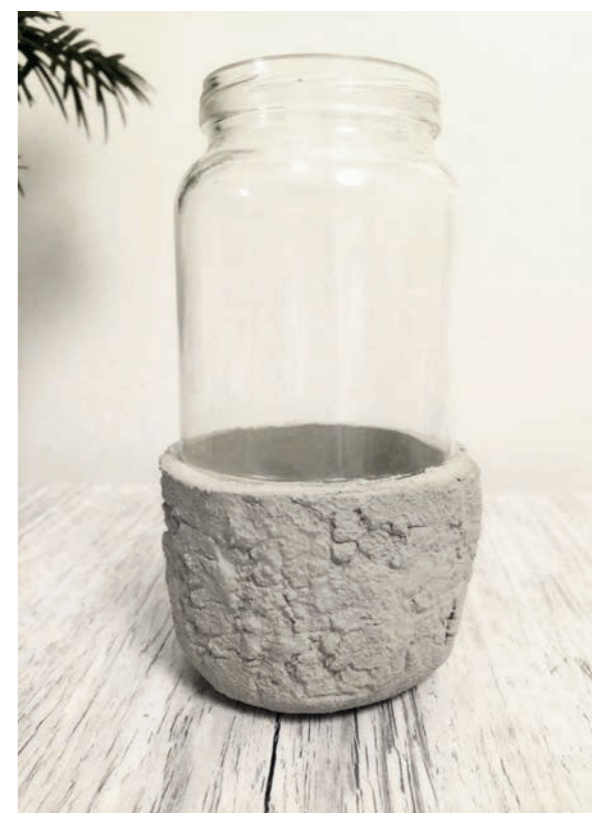
Halusin ottaa haasteen vastaan ja päätin, että tarkastelen omia näkökulmia aiheesta, enkä antaisi ensimmäisten ideoiden viedä mennessään. Halusin kuitenkin tuoda metsän ja puut jollain tavalla muistuttamaan luonnosta betonin muodossa ja halusin käyttää hopeaa toi-

senä materiaalina. Muotoiluinstituutin joulumyyjäiset sattuivat sopivasti kohdalle ja kokeilin, miten kaarnan pinta toimisi kynttiläläyhdyissä ja samalla testasin, miten tekstuuri näkyisi betonissa. Yhtenä ideana oli käyttää kaarnaa tekstuurina lopullisessa työssä. Olisin halunnut valaa betonia niin, että pinnan tekstuuri muistuttaisi kaarnaa. Kaarna olisi selkärankana ihmiselle ja näin vahvasti osana ihmistä. Puut ja metsä muistuttivat luonnosta ja kaarnan tekstuuri kiehtoi minua ideana. Lähdin siis kokeilemaan, miten saisin tehtyä muotin kaarnasta, jotta voisin hyödyntää sitä valussa.

Alussa oli vaikeuksia saada silikonimuotti irti kaarnan pinnasta, sillä silikoni tarttui tuoheen rikkoen kaarnan. Kokeilin lopulta niin, että painelin vahalla kaarnan pintaa ja tein siitä silikonimuotin. Tällä keinolla sain silikonimuotin kaarnan pinnasta ja tein siitä muutamia betonitestejä. Pinnan tekstuuri toistui miellyttävällä tavalla betonissa, mutta miksi en sitten päätenyt tekemään kaarnamaista selkärankaa? Olin ajatellut, että vastakohtana luonnolle

olisi toiminut geometriset ikkunat, sillä niistä tulisi mielenkiintoinen näkökulma kaupungistumisesta. Se olisi samanlainen yksityiskohta kaupungista kuin, mitä kaarna olisi metsästä. Jotenkin minusta tuntui, että nämä kaksi ideaa eivät toimisi yhdessä vaan ne toimisivat paljon paremmin yksinään.

Tulin siis tien päähän ideoinnissa, kunnes keksin, että miksi en niin sanotusti zoomaisi ulos lähietäisyydestä ja katsoisin aihetta lintuperspektiivistä. Ilmakuva kuvastaisi näkökulman muuttamista ja asioiden katsomista eri perspektiivistä. Minulle mieleisiä tekstuureja voi löytää ylälmoistakin.

Olen melkein 10 vuotta sitten lentänyt pienlentokoneella Helsingin yllä ja mieleeni muistui vehreät lehtipuut Kaivopuistossa. Ne muistuttivat mielestäni kukkakaalia, jota on ripoteltuna sinne tänne. Pohdin, että miten saisin näkemäni tekstuurin betonin pintaan ja tästä sainkin idean tehdä muotin betonille ihan oikeasta kukkakaalista. Kyllä, luit oikein. Näin lähti käyntiin betonisen metsän metsästys ruokakaupan vihanneshyllyltä.

Halusin käyttää materiaalina betonia, sillä se sopi mielestäni urbaaniin teemaan. Tiesin myös sen, että käyttäisin betonia nimenomaan luontoa kuvaavassa osassa korua. Se, miksi halusin käyttää betonia luontoa kuvaavassa aiheessa, enkä esimerkiksi orgaanista materiaalia, niin halusin tuoda esille sen, miten ihminen muokkaa ympäristöään itselleen sopivaksi. Mielenkiintoista on myös se, että betoni on valmistettu luonnonmateriaaleista. Olen kokeillut betonia useamman kerran niin valamalla kuin muovailemalla ja olen pitänyt kaikista eniten valutekniikasta.

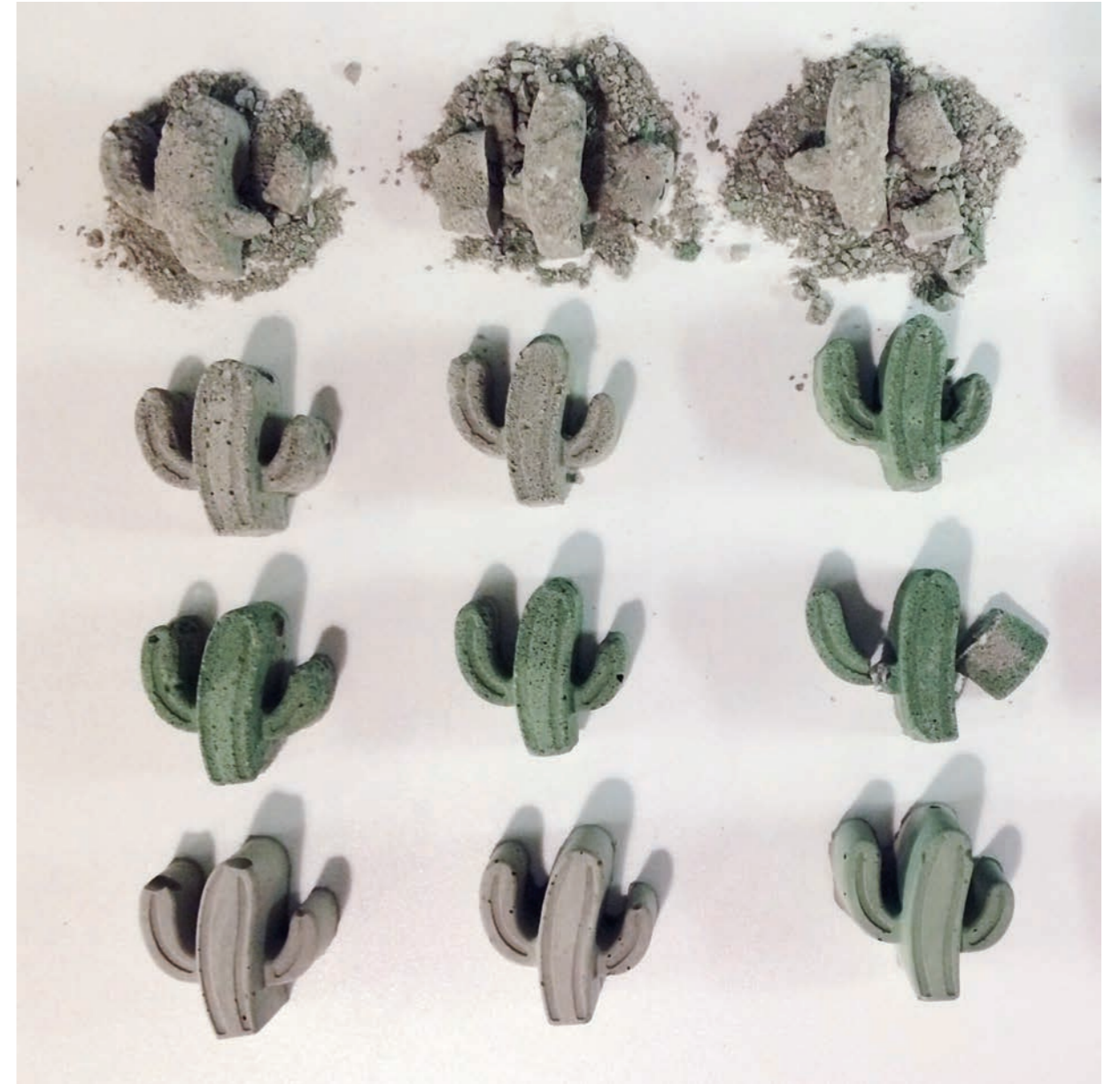

KOKEILUJA

Halusin tutustua betoniin materiaalina ihan kokeilujen kautta. Käytin kaktuksen muotoista jääpalamuottia, jotta sain nopeasti ja helposti tehtyä testikappaleita. Alun perin ajattelin, että käyttäisin betonia sen värisenä kuin se on eli harmaana. Vihreä väri toimi kuitenkin mielestäni miellyttävästi betonissa ja päädyinkin käyttämään sitä metsä-teema valuissa.

Luin Betoniteollisuus ry:n (2018) sivuilta kuparibetonista. Kun sen käsittelee ammoniumkloridilla, niin se muuttuu turkoosin tai sinisen väriseksi. Koulun pajalla moni käyttää kuparia kokeilukappaleiden tekoon ja työstettäessä siitä syntyy ylimääräistä kretsiä eli kuparijauhetta. Halusin kokeilla koulun pajalta kerättyä kretsiä, jos se toimisi turkoosin värin aikaansaamiseksi. Kokeilut onnistuivat ja ajattelin, että voisin tehdä yhden teoksen lisää muiden rinnalle, jos aikataulu sen salli. Yhtenä kokeiluna oli se, miten saisin betonista kevyempää ja päädyin kokeilemaan styroksia sekä Leka-soraa. Molemmat tekivät betonista huomattavasti kevyempää. Kokeilujen jälkeen päädyin käyttämään styroksia lopullisissa teoksissa.

METSÄ I&II

Heti betonitöiden materiaalit saatuani, aloitin työskentelyn. Halusin saada hartian muodon teokselle, joten laitoin kipsiä omaan hartiaan. Hartian muodon saatuani, leikkasin korun muodon mieleisekseni ja sen jälkeen aloin kokeilemaan, miten saisin kukkakaalin kiinni kipsiin. Kuumaliima oli paras, mutta polttavin vaihtoehto. Sen jälkeen siistin kappaleen ja käytin muotin tekoon edullisinta vaihtoehtoa eli saniteettisilikonia. Sitä ei tarvitse lämmittää ja sillä saa hyvinkin tarkkaa jälkeä. Ensimmäinen kokeilu ei kuitenkaan onnistunut haluamallani tavalla vaan se katkesi olkapään kohdalta puoliksi. Luulen, että olkapään kohta oli liian kapea, eikä sen vuoksi kestänyt käsittelyä. Tekstuuri oli epäselvä ja se johtui todennäköisesti siitä, että käytin liikaa saippuaa silikonin käsittelyssä. Sen vuoksi silikonin ei tarttunut kunnolla kukkakaaliin.

Seuraavaan kokeiluun päätin lisätä rautalankoja, jotta se kestäisi räsitystä paremmin. Sekoitin betonimassaan myös styroksia, jotta lopullinen teos olisi huomattavasti kevyempi. Toinen kokeilu onnistui huomattavasti paremmin ja halusin käyttää sitä yhtenä teoksista. Kun olin saanut onnistuneen kappaleen valmiiksi, niin päätin tehdä luonnoksia lopullisista teoksista. Tämän jälkeen tein toisen vastakappaleen kyseiselle teokselle. Keskustelin koulun opettajien kanssa siitä, että jokinlainen kangas voisi olla hyvä työn pohjalla, jotta se tuntuisi mukavammalta päällä. Näin päädyin valitsemaan harmahtavan ja pehmeän kankaan betonin pohjaksi. Huomasin, että kankaan lisäys viimeisteli teoksen.

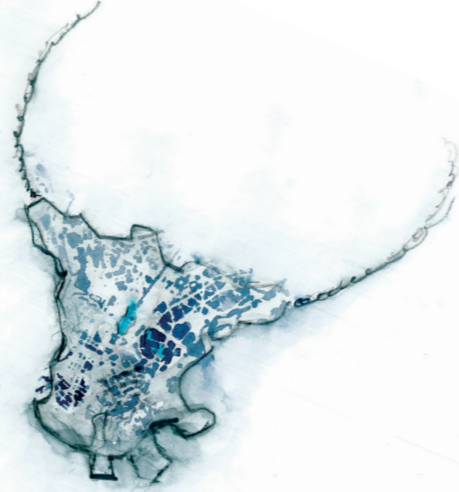

HELSINKI I&II

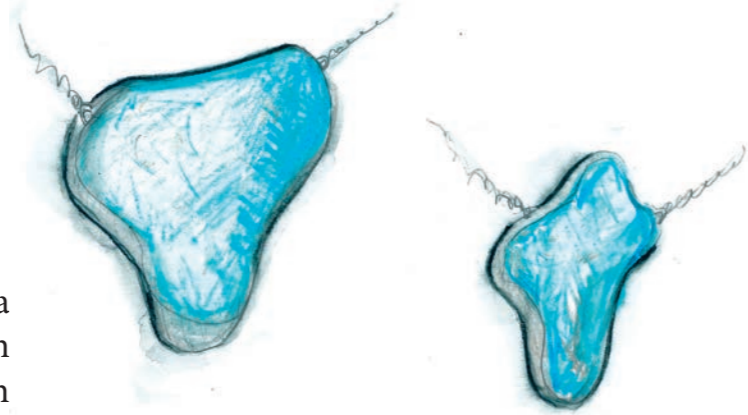
Halusin käyttää hopean pinnan syövytystekniikkaa eli fotoetsausta kaupunkimaisessa teoksessa. Olen käyttänyt fotoetsaus tekniikkaa jo useammissa töissäni ja kokenut sen itselleni varmaksi sekä helpoksi pinnan käsittelyksi. Olen syntynyt Helsingissä ja halusin käyttää Helsingin karttaa teoksessa, koska se on itselleni tärkeä kaupunki sekä samalla Suomen pääkaupunki.

Ensimmäiseksi piirsin InDesign-ohjelmalla Helsingin kartan ja tulostin sen piirtoheitinkalvolle. Sen jälkeen suihkutin hopealevyllä valokopiolakkaa, jonka jälkeen laitoin levyn uuniin. Fotoetsaus menetelmässä metalli valotetaan sekä liuotetaan vedellä laimennetussa lipeässä, jonka jälkeen levy on valmis syövytettäväksi. Typpihappo syövyttää levystä ne kohdat, joissa ei ole kyseistä lakkaa ja näin syntyy haluttu pinta.

Tein kaksi kappaletta varmuuden vuoksi, jos toinen niistä olisi epäonnistunut. Syövytin toista kappaletta huomattavasti kauemmin kuin toista. Alun perin olin ajatellut, että valitsen syövytetyistä kappaleista vain toisen, mutta molemmat syövytykset onnistuivat. En voinut jättää kumpaakaan pois, joten tein toiseen patinoinnin ja toisen viimeistelin Colorit kylmäemalilla. Halusin käyttää vihertävän sinistä väriä Helsinki I:ssä, koska se yhdistyy luontevasti lopullisessa koottavassa teoksessa Lampi-teoksen kanssa. Helsinki-teokset ovat keskenään erilaisia ja synnyttävät omanlaisensa mielikuvat Helsingistä.

LAMPI

Viiimeisenä teoksena tein lammen. Halusin tehdä lammen tai järven betonista valmistettujen metsien väliin selän puolelle. Suomen luontoon liittyy vahvasti metsien lisäksi järvet ja minusta tuntui, että vesistöjen kuuluu olla osa kokonaisuutta. Aikaisemmissa betoni kaktus kokeiluissa käyttämäni kuparibetoni oli niin ihanan väristä, että halusin tuoda sen osaksi lopullista teosta. Keräsin koulun pajalla kaikilta kuparin työstämisen jälkeen jäänyttä kretsiä ja sekoitin sitä betoniin. Tein lammen muotoisen kappaleen koululta löytyvästä helposti muokattavasta puristetusta puuseoksesta. Sen jälkeen tein kappaleesta muotin betonille, käyttäen lämmitettävää Vinamold muottimassaa. Sekoitin kuparibetonin ja valoin lopullisen teoksen. Käsittelin kappaleen ammoniumkloridilla pariin kertaan ja sain vihertävän sinisen sävyn aikaiseksi. Olin tyytyväinen lopputulokseen ja tein teokselle vielä hopealangasta pinnan, jotta se toimisi lisäksi yksittäisenä teoksena.

Minulle oli tärkeää käyttää lapsuuden mökkilammen muotoa teoksessa, sillä minulla on enimmäkseen positiivisia muistoja lammelta. Saatoimme uida, soutaa sekä kalastaa siellä ilman ajantajua iltaan asti. Muistan, kuinka isoisäni vahti uimistamme ja antoi meille pisteitä hurjista uimahypyistä. Samalla laiturille kantautui isoäidin paistamien muurinpohjalettujen tuoksu. Lettujen ja vastapaistettujen ahventen tuoksu tuo edelleen mieleen lapsuuden kesät maalla. Mieleeni on myös painunut se, kun istuimme laiturilla ja näimme, kuinka sade alkoi lammen toisesta päästä ja pyyhkäisi ohitsemme lammen toiseen pätyyn. Koen, että ihmisillä on vahva tunnesidos luontoon ja itselle mieleiset kokemukset vain vahvistavat sitä.

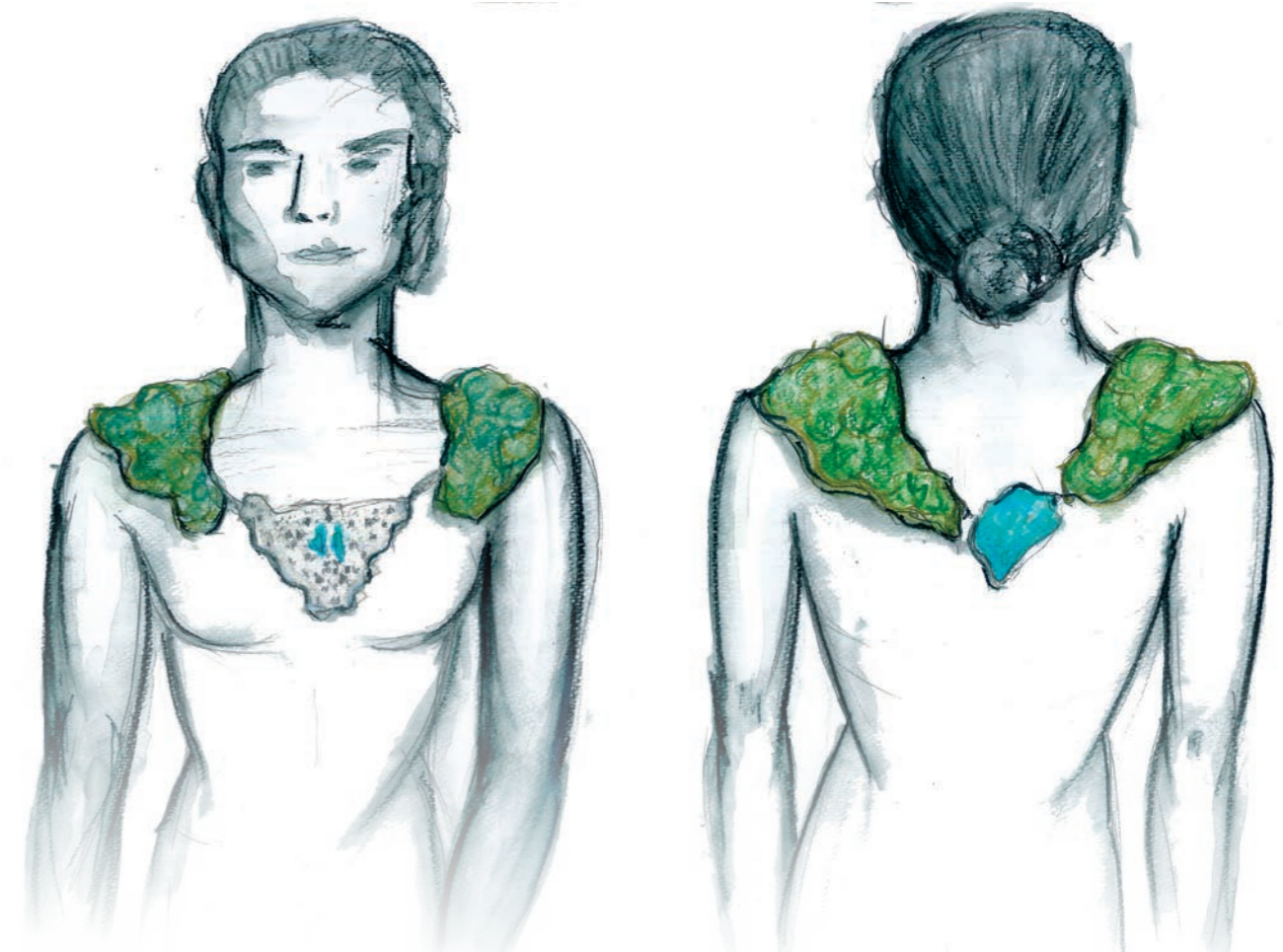

URBAN CONCRETE

tselleni oli tärkeää, että jokainen teos toimii sekä yksinään, että yhdessä. Valmistin aina yhden kappaleen kerrallaan, jotta osaisin muokata aina seuraavaa teosta yhteensopivaksi kokonaisuuteen. Minulla oli lopulta selkeä visio siitä, miltä lopputulos tulisi näyttämään.

Ihminen keskittyy elämässään hetkittäin tiettyihin asioihin, oli se sitten kaupungissa työskentelyyn tai mökillä rentoutumiseen. Jokainen osa teoksesta voidaan konkreettisesti ottaa irti kokonaisuudesta ja kokea se omana itsenäisenä kokemuksena. Se, miksi metsä ja järvi keskittyvät ihmisen selkäpuolelle johtuu siitä, että ihminen katsoo eteenpäin ja näkee tulevaisuutensa kaupungissa. Näin urbanisaation ja ihmisen sidos luontoon tulee esille lopullisessa kokonaisuudessa.

Työni ei ole yksiselitteinen, sillä tarkoituksena oli tarkastella nyky maailman tapahtumia eri näkökulmista. Teokset yrittävät ymmärtää ihmisen toimintaa omien kokemusten sekä eri tietolähteiden kautta. Seuraavassa osiossa esittelen valmiit teokset.

VI

VALMIIT
TEOKSET

METSÄ II

METSÄ II

METSÄ I

METSÄ I & II

LUONTO PUHUU

*Jotkut kutsuvat minua luonnoksi ja
muut luontoäidiksi.
Olen ollut täällä yli 4,5 biljoonaa vuotta.
22 500 kertaa pitempään kuin sinä.
Minä en oikeastaan tarvitse ihmisiä,
mutta ihmiset tarvitsevat minua.*

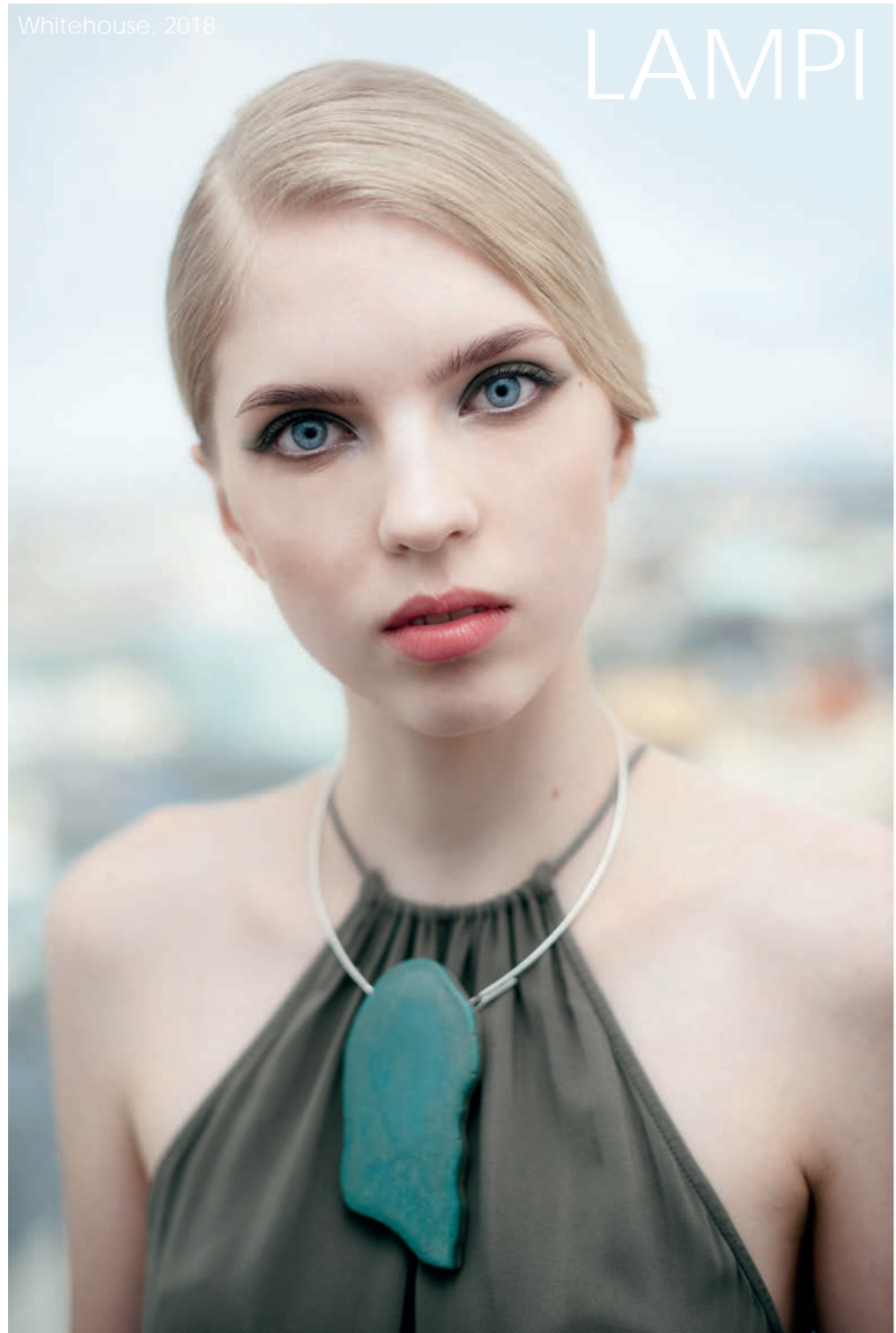
– Julia Roberts is Mother Nature | Conservation
International 2014

LAMPI

*Sateen kohina ja veden solina jatkuivat muuttumattomina,
niissä oli sama lempeä yksinäisyyden ja täyttymyksen ääni.*

– Tove Jansson 1970

HELSINKI
|

HELSINKI II

Whitehouse, 2018

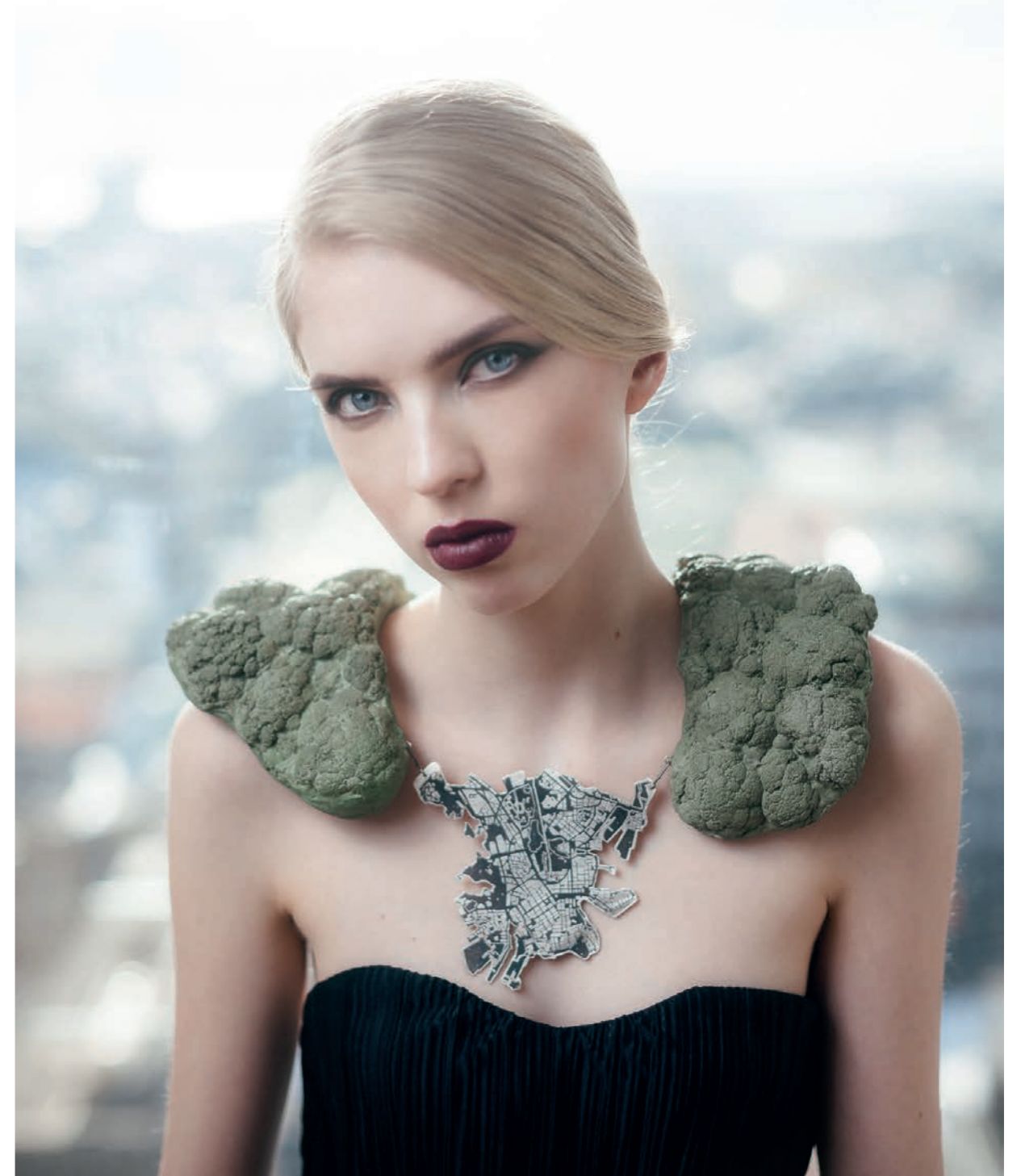

URBAN CONCRETE

*Lyhyesti sanottuna aivot kehittyivät
luontokeskeisessä maailmassa.*

– Edvard O. Wilson 1993
(Williamsin 2017. 29. mukaan)

Whitehouse, 2018

URBAN CONCRETE

VII

LO
PUK
SI

Jännitin opinnäytetyön kirjallisen osion kirjoittamista, koska siitä on noin 8 vuotta, kun olen mitään Instagram-kuvatekstiä pidempiä kirjoituksia viimeksi kirjoittanut. Onneksi havahduin välillä keskeyttämään työt ja lähtemään luistelemaan Lahden jäätyneelle Vesijärvelle tai kävelemään Lanupuistoon. Joko se auttoi tai toimi lumelääkkeenä, mutta sainhan tämän viimeisenkin tekstin kirjoitettua.

Olen tyytyväinen lopulliseen kirjalliseen osioon, koska se tukee lopullista taiteellista teosta ja tuo esille tämänhetkisiä tärkeitä asioita, jotka mahdollisesti vaikuttavat ihmisen hyvinvointiin sekä onnellisuuteen. Opin taas itsestäni sen, kuinka tärkeänä pidän omien töideni syvällistä pohdintaa, tarinaa ja sanomaa. Toivon, että opinnäytetyöni herättelee ihmisiä tarkastelemaan omia näkökulmiaan ja pohtimaan, miksi olen päätenyt tietynlaisiin ratkaisuihin teoksessani. Mielenkiinnolla jään myös odottamaan, miten betoniset teokset kestävät aikaa ja käsitteilyä. Katsotaan, jatkanko Urban Concrete-sarjaa vai jäävätkö nämä uniikeiksi teoksiksi.

Olen kuitenkin iloinen, että toin rohkeasti esiin enemmän taiteellista puolta itsestäni, vaikka valmistunkin muotoilijaksi. Näen, että suuntaudun tulevaisuudessa molempien alojen häilyvälle rajapinnalle ja voin toteuttaa ammatillisesta näkökulmasta kumpaakin puolta itsestäni. Nyt odottelenkin innolla kevättä ja sitä, että pääsen rentoutumaan vehreän luonnon ympäröimäksi.

Lopuksi siteeraan vielä Conservation Internationalin Nature Is Speaking Youtube -videota:

Me tarvitsemme luontoa. Luonto ei meitä. (Roberts 2014.)

LÄHTEET:

Kirjat:

Koponen, J., Lanki, J., Sato, M. & Kervinen, A. 2016. Kehityksen tutkimus. Johdatus perusteisiin. Tallinna: Tallinna Raamatutrükikoja

Niemelä, J., Furman, E., Halkka, A., Hallanaro, E-L & Sorvari, S. 2011. Ihminen ja ympäristö. Tampere: Tammerprint Oy

Jansson, T. ©1970. 2000. Muumilaakson marraskuu. 15. painos. Porvoo: WSOY

Williams, F. 2017. Metsän parantava voima. Helsinki: Minerva Kustannus Oy

Elektroniset lähteet:

Betoniteollisuus ry. 2018. Perustietopaketti [viitattu 1.3.2018]. Saatavissa: <http://betoni.com/tietoa-betonista/perustietopaketti/>

Betoniteollisuus ry. 2018. Värilliset betonipinnat [viitattu 20.3.2018]. Saatavissa: <https://betoni.com/arkkitehtisuunnittelu/arkkitehtisuunnittelu/betonipinnat/varilliset-betonipinnat/>

Hiltunen, E. 2012. Matkaopas Tulevaisuuteen. E-kirja [viitattu 16.12.2017]. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789521417429>

Matsson, M. 2016. Keskuspuiston harvennushakkuilla voi olla huomattavat terveysvaikutukset. Helsingin Sanomat [viitattu 23.3.2018]. Saatavissa: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000002905791.html>

Pennanen, T. 2018. Henna Paavolan kodissa asuu mies, kissa ja 70 kasvia – tutkimukset osoittavat, että vihreyden keskellä elää tyytyväisiä ja terveitä ihmisiä. Helsingin Sanomat [viitattu 23.3.2018]. Saatavissa: <https://www.hs.fi/elama/art-2000005597397.html>

Youtube:

Conservation International. 2014. Nature Is Speaking – Julia Roberts is Mother Nature. [viitattu 16.12.2017] Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=WmVLcj-XKnM>

Kuvat:

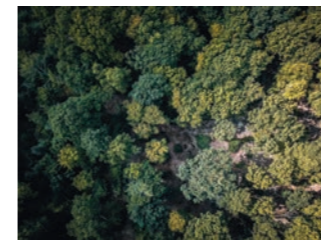
KUVA 1.
Pixabay. jaripepe. 2017. Saatavissa: <https://pixabay.com/fi/finland-helsinki-sunshine-building-2548616/>

KUVA 3.
Pixabay. LUM3N. 2016. Saatavissa: <https://pixabay.com/fi/suvun-thuja-kasvi-sivuliike-vihrea-1858617/>

KUVA 4.
Pixabay, 6392734. 2017. Saatavissa: <https://pixabay.com/fi/puu-luonne-ulkona-ihmiset-uross-3223238/>

KUVA 5. Etu- ja takakansi:
Pixabay. finnjuniper. 2017. Saatavissa: <https://pixabay.com/fi/metsa-alkaen-edella-2838044/>

KUVA 6.
Pixabay. LUM3N. 2016. Saatavissa: <https://pixabay.com/fi/jarvi-alla-taati-biotooppi-vesi-1853859/>

KUVA 7.
Pixabay. LUM3N. 2015. Saatavissa: <https://pixabay.com/fi/maise-ma-jarvi-mielta-luonto-898098/>

KUVA 8.
Pixabay. LUM3N. 2015. Saatavissa: <https://pixabay.com/fi/jarvi-mielta-manty-pine-vesi-892828/>

VALMIIT TEOKSET:
Tomas Whitehouse. 2018.
www.tomaswhitehouse.com

KUVA 2.
Kristina Herbert. 2015

